

Dziennik wychodzi codziennie, oprócz Świąt uroczystych i Niedzieli. — Prenumerata przyjmuje się w Warszawie i w Urzędach Pocztowych; w Warszawie przyjmuje się tak w głównym kantorze Dyrekcji przy ulicy Miodowej Numer 487, jak i w innych jej miejskich kantorach. — Prenumerata w Warszawie Numer 487, jak i w innych jej miejskich kantorach. — miesięcznie kop. 67. — w półrocznie rs. 3; — półrocznie rs. 4; — kwartalnie rs. 2; — w Urzędach Pocztowych: rocznie rs. 10; — półrocznie rs. 5; — kwartalnie rs. 2 kop. 50 i na te tylko terminy przyjmuje się prenumerata; w głównym zaś kantorze można prenumerować po tejże cenie na te same terminy a na inne po kop. 92 na miesiąc.

Rok 6.

Obwieszczenia przyjmują się za opłatą od wiersza druku: za 1-krotne obwieszczenie kop. 6, za 2-krotne kop. 9, za 3-krotne kop. 12. — Artykuły nadesłane do zamieszczenia bez wskazania warunków ze strony autora, przechodzą do zupełnego rozporządzenia Dyrekcji. — Artykuły nieprzyjęte, będą zwracane tylko na osobiste żądania i zachowywane będą trzy miesiące; przyjęte, w razie potrzeby podlegają skróceniu. — Listy przyjmują się tylko frankowane. — Artykuły i ogłoszenia nadsyłane do zamieszczenia *tegoż samego dnia*, powinny być dostawiane do Redakcji przed godziną 9-tą z rana. — Redakcja otwartą jest dla osób mających interes, codziennie, oprócz dni świątecznych, od godziny 12-jej do 1-jej po południu.

SPIS RZECZY.

DZIAŁ URZĘDOWY. — Ordery. — Ogłoszenie wojsku okr. warszawskiego. — Ober-policmajster m. Warszawy. — Rozkaz warsz. ober-policmajstra.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa. — Przegląd polityczny. — Telegramy. — Wiadomości telegraficzne. — Kronika kościelna. — Tydzień handlowy. — Kurjerek miejski. — Projekta budowy cerkwi w gubernji petrokowskiej. — Zatwierdzenie książki. — Wypadki miejskie. — Podróż J. C. W. W. Ks. Aleksandry Józefówny. — Książę i księżna Walji. — Stypendja. — Kwestja wywozu soli. — Wybory w Moskwie. — Infirmerja. — Wykaz rozbitych okrętów. — Baron Jomini. — Pani Dor. — Mufty z m. Uffy. — Korespondencje. — Dziennika Warszawskiego: z Kielc, Lwowa i Pa-ryża. — Wypadki w Hiszpanji. — Austrja i ziemie słowiańskie. — Podatek gruntowy; kwestja galicyjska; sprawy chorwackie. — Ministerstwo; izba deputowanych; król Wiktor-Emanuel. — Francja. Układy z Belgja. — Turcja i ziemie słowiańskie. Koleje żelazne. — Portugalja. Wybory; niezadowolenie. — Danja. Ministerstwo. — Rozmaitości. — PRZEWODNIK WARSZAWSKI. — Tydzień targowy i t. d.

DZIAŁ URZĘDOWY

Warszawa,
dnia 7 (19) Kwietnia.

Najjaśniejszy Pan, na przedstawienie Jenerał-Feldmarszałka Namiestnika, Najmiłościwiej raczył udzielić urzędnikom różnych władz zarządu cywilnego następujące ordery: *św. Anny 2 klasy bez korony*: prezesowi warszawskiego sądu kryminalnego, Adolfowi Bielskiemu; sędziemu sądu apelacyjnego, radcy stanu Feliksowi Imbrze; sztabsoficeroi do szczególnych poruczeń przy gubernatorze radomskim, majorowi Piotrowi Nowgorodzkiemu; inspektorowi lekarskiemu gubernji kieleckiej, radcy stanu, doktorowi medycyny i akuszerji Leonowi Sokolowskiemu; radcy wydziału administracyjnego rządu gubernjalnego lubelskiego, radcy stanu Mikołajowi Okołowiczowi; — *św. Stanisława 2 klasy z koroną*: pomocnikowi naczelnego prokuratora IX departamentu rządzącego senatu, radcy dworu Wincentemu Prokopowiczowi; sędziemu sądu apelacyjnego, radcy dworu Teofilowi Polaskiemu; asesorowi wydziału ubezpieczeń rządu gubernjalnego warszawskiego, Ignacemu Świętochowskiemu; radcy wydziału administracyjnego rządu gubernjalnego radomskiego, radcy dworu Karolowi Krasuskiemu; asesorowi wydziału ubezpieczeń rządu gubernjalnego radomskiego, asesorowi kolegjalnemu Julianowi Świerczewskiemu; pełniącemu obowiązki radcy wydziału administracyjnego rządu gubernjalnego płockiego, Józefowi Stupeckiemu; pełniącemu obowiązki naczelnika powiatu ostrowskiego, radcy dworu Teodorowi Geislewiczowi; pełniącemu obowiązki naczelnika powiatu augustowskiego, zaliczonemu do piechoty armji, majorowi Mikołajowi Wielkopolskiemu; — *św. Stanisława 2 klasy bez korony*: zostającym w składzie rządu gubernjalnego kaliszskiego, byłemu referendarzowi 1-jej klasy kancelarji zniesionej rady stanu Królestwa Polskiego, Tytusowi Halpertowi; pełniącemu obowiązki naczelnika powiatu łaskiego, asesorowi kolegjalnemu Janowi Murawjewowi; radcy wydziału wojskowo-policyjnego rządu gubernjalnego siedleckiego, asesorowi kolegjalnemu Aleksandrowi Leskiewiczowi; pełniącemu obowiązki naczelnika powiatu sokołowskiego, magistrowi Ignacemu Truskowskiemu; pełniącemu obowiązki naczelnika powiatu węgrowskiego, sekretarzowi kolegjalnemu Eugeniuszowi Zacharowowi; asesorowi wydziału ubezpieczeń rządu gubernjalnego płockiego, radcy honorowemu Edwardowi Paciejowskiemu; pełniącemu obowiązki naczelnika powiatu prasznyskiego, radcy ho-

norowemu Janowi Chomence; naczelnikowi powiatu płockiego, radcy kolegjalnemu Aleksandrowi Solncewowi; pełniącemu obowiązki radcy wydziału wojskowo-policyjnego rządu gubernjalnego łomżyńskiego, sekretarzowi gubernjalnemu Edwardowi Skibińskiemu; sztabsoficeroi do szczególnych poruczeń do czynności ziemskiej straży, majorowi Ignacemu Makarence; — *św. Anny 3 klasy*: prezesowi siedleckiego trybunału cywilnego, asesorowi kolegjalnemu Konstantemu Tyszcze; starszemu referentowi wydziału ubezpieczeń rządu gubernjalnego kaliszskiego, Karolowi Stubińskiemu; urzędnikowi do szczególnych poruczeń przy gubernatorze petrokowskim, radcy honorowemu Leonidowi Schillingowi; pełniącemu obowiązki kierującego kancelarją gubernatora radomskiego, Mikołajowi Iwanowiczowi; pomocnikowi kierującego kancelarją gubernatora radomskiego, sekretarzowi gubernjalnemu Aleksemu Żemczużynowi; asesorowi wydziału ubezpieczeń rządu gubernjalnego lubelskiego, radcy dworu Jaawo Trcińskiemu; urzędnikowi do szczególnych poruczeń przy gubernatorze siedleckim, sekretarzowi kolegjalnemu Nikanorowi Lichaczewskiemu; starszemu referentowi rządu gubernjalnego siedleckiego, sekretarzowi kolegjalnemu Witoldowi Raczkiewiczowi; pomocnikowi naczelnika p-tu sokołowskiego do czynności administracyjno-ekonomicznych, sekretarzowi gubernjalnemu Janowi Wierzejskiemu; kierującemu kancelarją gubernatora płockiego, registratorowi kolegjalnemu Sylwestrowi Majewskiemu; pomocnikowi naczelnika powiatu sierpeckiego do czynności administracyjno-ekonomicznych, Stanisławowi Hanuszowi; kierującemu kancelarją gubernatora łomżyńskiego, sekretarzowi gubernjalnemu Michałowi Felknerowi; pełniącemu obowiązki naczelnika straży ziemskiej powiatu sejneńskiego, porucznikowi Michałowi Solohubowi; — *św. Stanisława 3 klasy*: młodszemu referentowi wydziału administracyjnego rządu gubernjalnego petrokowskiego, Wiktorowi Marcinkowskiemu; nadzorca petrokowskiego więzienia badań, Wincentemu Sereżynskiemu; buchalterowi wydziału wojskowo-policyjnego rządu gubernjalnego petrokowskiego, asesorowi kolegjalnemu Józefowi Ostaniewiczowi; naczelnikowi ziemskiej straży powiatu olkuskiego, zaliczonemu do piechoty armji, sztabsoficeroi Sergiuszowi Terlichinowi; młodszemu referentowi rządu gubernjalnego kieleckiego, Emilowi Kwaśniewskiemu; urzędnikowi do szczególnych poruczeń przy gubernatorze lubelskim, kandydatowi praw Pawłowi Popowowi; prezydentowi miasta Lublina, dymisjonowanemu kapitanowi Henrykowi Wolińskiemu; sekretarzowi zarządu teatrów warszawskich, Stanisławowi Goślickiemu.

Ogłoszenie wojsku okręgu warszawskiego. — Warszawski wydział kas pod d. 26 marca zawiadomił, że z decyzji ministra skarbu, zapadłej po zniesieniu się z Namiestnikiem Królestwa Polskiego, kasa okręgowa stopniaka, w gubernji kieleckiej, przeniesioną została do m. Pinczowa w tejże gubernji.

Ober-Policmajster Miasta Warszawy. — Zawiadamia, że z powodu mającego nastąpić rozłożenia obozem st. - petersburgskiego grenadjerskiego pułku króla Frydrycha Wilhelma III, koło aleksandrowskiej cytadeli, przed ulicami: Zakroczymską, Inflancką i Bonifraterską, przejazd przez miejscowość ogrodzoną sznurami wzbroniony zostaje; dopilnować czego policja wykonawcza ma sobie zalecone.

W Rozkazie Warszawskiego Ober-Policmajstra do policji wykonawczej za Nr. 93 wydanym, zamieszczono: Z powodu upływu rocznego terminu do przemiany numerów dla omnibusów, utrzymujący takowe, obowiązani są na bieżący 1869 rok wykupić nowe numery, najpóźniej z dniem 15 (27) kwietnia. W skutek czego, polecam komisarzom cyrkulowym zaopatrzyć właścicieli omnibusów w stosowne kwalifikacje i poinformować, ażeby z takowemi oraz z zeszłorocznemi nu-

merami zgłosili się do zarządu policji, dla pozyskania nowych numerów. Przy wydawaniu kwalifikacji, komisarze zwracać winni baczną uwagę na stan omnibusów, koni, uprzęży, oraz liberji tak powożących jako i konduktorów. Na bieżący rok, dla omnibusów ustanowione są numery kształtu czworokątnego, pomalowane jasno-szarym kolorem, z jednej strony nałożony metalowy numer, a pod takowym wytłoczona liczba „1869 r.“, na odwrotnej zaś stronie wypisany numer czarną farbą. Oprócz powyżej opisanego, każdy właściciel omnibusu otrzyma także stosowne nowe numery, dla przytwierdzenia takowych z obydwóch stron koła, z tyłu i wewnątrz powozu w miejscach wskazanych.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa,

dnia 7 (19) Kwietnia.

Odroczenie zapowiedzianego na zeszły czwartek posiedzenia konstytucyjnego komitetu wie-deńskiej rady państwa, na którym to posiedzeniu miało być ukończone roztrząsanie rezolucji sejmku galicyjskiego, dało powód do pogłosek, szczególnie w Lwowie, że pomiędzy członkami gabinetu panuje w tym przedmiocie rozdwojenie, którego następstwem miało być przesilenie ministerjalne, usunięcie się z gabinetu panów Taaffe, Giskry i Herbsta i powołanie hrabiego Gołuchowskiego do utworzenia nowego ministerjum. Wszelako w Wiedniu nie dawano wiary tym pogłoskom, równie jak i wieści, że na stanowczego prezesa gabinetu przedlitawskiego będzie powołany gubernator Dalmacji, jenerał Moering, który niedawno jeździł z poselstwem nadzwyczajnem do króla Wiktora Emanuela. W sferach dobrze zwykle zawiadamianych zapewniano, że do czasu rozpoczęcia nowej sesji rady państwa, to jest do lipca, nie zajdzie żadna zmiana w gabinecie przedlitawskim, choćby nawet deputowani galicyjscy opuścili radę państwa. Według ostatnich wiadomości z Wiednia, hrabia Taaffe został mianowany rzeczywistym prezesem gabinetu przedlitawskiego. — Jednocześnie zaszło nieporozumienie pomiędzy gabinetem węgierskim a sejmem zagrzebskim, z powodu, że pierwszy nie zatwierdził wszystkich uchwał drugiego co do wewnętrznego zarządu Kroacji. Sejm zagrzebski w skutku tego postanowił póty nie wysłać swych delegatów do sejmku węgierskiego, póki wszystkie jego uchwały nie zostaną zatwierdzone. Gabinet węgierski, dla którego większość w sejmie stanowią głównie delegaci kroaccy, będzie musiał zapewne ustąpić, ale w każdym razie wypadek ten stanowi dowód, na jak słabych podstawach oparte jest pojednanie pomiędzy Węgrami a Kroacją.

Pogłoski o zjeździe cesarza austriackiego z królem włoskim, ponowiły się w innym kształcie. Utrzymują teraz, że Wiktor Emanuel przybędzie do Pragi dla odwiedzenia swej rodzonyj ciotki, małżonki cesarza Ferdynanda, a powracając wstąpi do Wiednia; cesarz zaś Franciszek-Józef odda mu wizytę w jesieni. Dzienniki pragskie zapewniają, że na Hradczynie robią już przygotowania na przyjęcie dostojnego gościa.

Korespondencje z Konstantynopola do jednej z gazet donoszą o okólniku Porty, w którym

przedstawiony jest bieg wypadków od pokoju paryzkiego, z wykazaniem, że przyczyną wszelkich niepowodzeń Porty było to, iż słuchała rad mocarstw, pomyślne zaś zakończenie sporu grecko tureckiego, utwierdziło ją w przekonaniu, jak pożytecznym jest dla niej wyswobodzenie się z tej opieki. Jeżeli ten okólnik istnieje rzeczywiście, to Porta nie uczuwałaby wielkiej wdzięczności dla mocarstw które uczestniczyły w ostatniej paryzkiej konferencji.

Telegram nasz sobotni, streszczający rozprawę w parlamencie związku północno-niemieckiego, nad wnioskiem pp. Twestena i Munstera co do ustanowienia gabinetu związkowego, pominął ważny ustęp w mowie hr. Bismarcka, dotyczący Niemiec południowych. Wniosek ten według niego, wynurzając nieufność dla kanclerstwa związku, zarazem wynurzał nienfność i dla Niemiec południowych. Niemcy południowe są zachowawcze i partykularystyczne; Prusy wydają się im zbyt narodowościowymi, zbyt liberalnymi i rodowościowymi. Wniosek ten byłby pogłębieniem Menu; uwydatniłby kontrast pomiędzy północnymi a południowymi Niemcami. Na południu prąd ku państwu zjednoczonemu jest bardzo słaby. — Wniosek ten jednak po objaśnieniach p. Laskera, za zgodą hr. Bismarcka, został, jak wiadomo, przyjęty przez parlament.

W Belgji rozruchy robotników coraz większe przybierają rozmiary, tak że w jednym miejscu przyszło do starcia z wojskiem, przy czem kilku ludzi poległo. Rząd rozwija wielką energję w przytłumieniu tych rozruchów. — W kwestji kolei żelaznych obcuje on przy swem stanowisku, jak się to okazuje z artykułów półurzędowych dzienników paryzskich o memorjale p. Frère-Orban. Nie wiadomo czy nowe narady tego ostatniego z ministrami francuzkimi, o których donoszą dzienniki, pomyślniejszy miały skutek.

Większość kortezów postanowiła odroczyć kwestję osoby monarchy do czasu uchwalenia całej konstytucji, nad którą rozprawy ogólne w kortezach zostały już ukończone, poprawkę zaś dotyczącą zniesienia niewolnictwa odroczyć do czasu przybycia deputowanych z osad. — W skutku podniecań dzienników, opozycja na jednym z ostatnich posiedzeń kortezów, interpelowała gabinet w przedmiocie postępowania rządu francuzkiego względem zbierających się na jego terytorjum band karlistowskich. Generał Prim oświadczył na to, iż rząd francuzki tak samo postępuje względem karlistów, jak za dawnego rządu w Hiszpanji postępował względem liberalnych wychodźców, i tem położył koniec bezużytecznej agitacji.

Times donosi, że wybory w Portugalji wypadły na korzyść rządu, co jednak potrzebuje potwierdzenia. Doniesienie tegoż dziennika, jakoby lud portugalski był niezadowolniony z odmowy Dom Fernanda przyjęcia korony hiszpańskiej, tak sprzeczne z wiadomościami z innych źródeł, trzeba kłaść chyba na karb jego przychylności dla tej kandydatury.

Rozprawy nad bilem dotyczącym zniesienia kościoła państwowego w Irlandji, na nowo zaczęły się w angielskiej izbie gmin, a sprawa ta jak się zdaje, wkrótce zostanie ukończona, skoro ostatnie usiłowanie torysów przeszkodzenia dojsię do skutku tego bilu, za pomocą odroczenia go na sześć miesięcy, nie powiodło się, gdyż wniosek w tym przedmiocie został odrzucony taką samą większością, jaka poprzednio oświadczyła się za bilem.

Telegramy

DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

Paryż, 19 (7) kwietnia. Według *Patrie*, na ostatniej naradzie w przedmiocie sporu franko-belgickiego,

rząd francuzki oświadczył ministrowi belgickiemu, p. Frère-Orban, że Francja zajmuje inne stanowisko niż Belgja, i że interesa reprezentowane przez Francję nie pozwalają na zmianę zdania.

(Correspondenz Bureau).

Wiadomości telegraficzne.

* **Taganróg, 2 (14) kwietnia.** Jeden pociąg roboczy, złożony z lokomotywy i 30 wagonów, naładowanych rełsami i podkładami, wyruszył 31 marca (12 kwietnia) z taganrogskiej stacji portowej, przeszedł przez tutejszą stację miejską i doszedł do stacji pokrowskiej, na drodze żelaznej charkowsko-azowskiej. (*Birz. Wied.*)

* **Wiedeń, 17 (5) kwietnia.** Dzienniki wieczorne oznaczają stanowczo p. Plenera na zastępcę prezesa ministrów, a p. Möringa na ministra obrony krajowej. Namiestnik czeski p. Koller został znowu tu powołany. (*Schles. Z.*)

* **Wiedeń, 17 (5) kwietnia.** *Neue fr. Presse* donosi: W sferach deputowanych uważają nominację hr. Taaffe na prezesa ministrów za fakt dokonany. Odpowiedni eskrypt cesarza miał mu być doreczony dziś w czasie posiedzenia izby niższej. (*Wolffs T. B.*)

* **Paryż, 15 (3) kwietnia.** Na dzisiejszem posiedzeniu ciała prawodawczego, w dalszym ciągu rozpraw nad budżetem, przy roztrząsaniu budżetu wydziału marynarki, komisarz rządowy Dupuy de Lome zbijał poprawkę Bethmont'a. Komisarz rządowy stwierdził, że reorganizacja floty zrobiła bardzo znaczne postępy, i oświadczył, że terazniejszy stan floty i rekwyzytów wojennych w arsenalach doszły do takiej wartości i siły, jak tego nie bywało we Francji nigdy w żadnym okresie jej dziejów. W końcu poprawka Bethmont'a została odrzuconą. (*Tamże.*)

* **Paryż, 16 (4) kwietnia.** Dziś odbyła się w pałacu ministerstwa spraw zagranicznych, konferencja pomiędzy Frère-Orban'em, Lavalette'm, Rouher'em i Gressier'em. (*Cor. Bür.*)

* **Paryż, 16 (4) kwietnia.** *Etendard* zaprzecza pogłoskę, jakoby Baroche miał udać się na sobór powszechny w charakterze ambasadora francuzkiego. — *France* powiada, że książę Napoleon wyjedzie jutro i uda się do Marsylii, Neapolu i Korfu, z kąd wróci przez morze adriatyckie. (*Tamże.*)

* **Florencja, 14 (2) kwietnia.** *Gazeta bankierska* zapewnia, że minister skarbu przedstawi w przyszłym tygodniu projekt koncesji na pobór podatków bankowi narodowemu, z wyjątkiem niektórych prowincji neapolitańskich, w których pobór ten powierzony być ma bankowi neapolitańskiemu. (*Cor. Hav. Bul.*)

* **Florencja, 15 (3) kwietnia.** Rada zarządzająca banku narodowego przyjęła propozycję zwiększenia kapitału bankowego ze 100 na 200 milionów franków. Zwiększenie to wymotywowane zostało w ten sposób, że bank, na wypadek podjęcia się obowiązków ciążących na skarbie państwa, weźmie także i na siebie nowe zobowiązania, i za które da państwu na gwarancję depozyt w wysokości 100 milionów franków po 5 procent i według kursu bieżącego. Państwo zamierza użyć tę sumę na zniesienie kursu przymusowego. (*Tamże.*)

* **Florencja, 17 (5) kwietnia.** Bilans skarbu z dnia 31 marca jest następujący: Dochodów było 1,839,007,509, wydatków 1,697,642,266; w gotówce i banknotach 141,365,252. Traktat ekstradycji pomiędzy Włochami i Belgją podpisany został wczoraj w Brukseli. (*Schles. Z.*)

* **Bruksela, 16 (4) kwietnia.** *Ind. belge* donosi, że rozruchy robotników w miejscowościach położonych koło Mons, przybrały charakter niepokoju. Pod Frameries robotnicy grozili zniszczeniem maszyn; pod Quaregnon, Jemmappes i Cuesmes, zgromadziło się około 3,000 robotników świętujących. (*Cor. Hav. Bul.*)

* **Bruksela, 17 (5) kwietnia.** Według otrzymanych tu wiadomości, świętowanie robotników w okręgu Borinage trwa jeszcze, lecz spokojność nie została wcale naruszona. Rozwój sił zbrojnych daje nadzieję, że położony zostanie wkrótce koniec demonstracjom. (*Tamże.*)

* **Bukareszt, 15 (3) kwietnia.** Na wiadomość zakomunikowaną przez władze tureckie, że trzy bandy bułgarskie, w sile 3,000 ludzi, zgromadziły się pod Kalafatem, Bektetem i Simnicą, ażeby przejść za Dunaj i wkroczyć do Bulgarii, rząd rumuński kazał wprowadzić natychmiast jak najściślejsze śledztwo. Z takowego okazało się, że wiadomość ta, zakomuni-

kowana władzom tureckim, jest zmyślona. — Zaskwestrowano w jepnej z drukarni tutejszych proklamację turecką bułgarów bałkańskich do Turków zamieszkałych w górach. (*Tamże.*)

* **Bukareszt, 15 (3) kwietnia.** *Monitorul* wita z zadowoleniem artykuł dziennika wiedeńskiego *Die Presse*, podług którego ustaliły się za terazniejszego ministerstwa pomiędzy Wiedniem i Bukaresztem stosunki również przyjacielskie, jak te, które istnieją pomiędzy Wiedniem i Belgradem. — Pogłoski o przesileniu ministerjalnem okazały się bezzasadnymi lub przedwczesnymi. (*Cor. Bür.*)

* **Kopenhaga, 16 (4) kwietnia.** Wyspy duńskie St. Thomas i St. Jean sprzedane zostały Stanom Zjednoczonym za 10 milionów talarów. Co do wyspy St. Croix nic jeszcze nie postanowiono. (*Presse.*)

* **Drezno, 17 (5) kwietnia.** *Dresd. Journal* ogłasza telegram z Wiednia donoszący, że mianowanie hr. Taaffe prezesem ministrów cislitawskich nastąpiło za jednomyślną zgodą rady ministerjalnej. (*Wolffs T. B.*)

* **Lizbona, 15 (3) kwietnia.** Z powodu pogłoski o przygotowaniu do rokusz militarnego, rząd przesięgnął ostre środki ostrożności. — Izby mają być zwołane na 26 b. m. (*Tamże.*)

* **Londyn, 15 (3) kwietnia.** Na dzisiejszem posiedzeniu izby gmin, na interpelację Sheridana, Otway odpowiedział w imieniu rządu, że Anglja musi pozostać rzeczypospolitej meksykańskiej przywrócenie stosunków dyplomatycznych. Następnie Newdegate zaproponował odroczenie na sześć miesięcy bilu w przedmiocie kościoła irlandzkiego. Po długich rozprawach, propozycja ta została odrzuconą 355 głosami przeciw 229. — Z Waszyngtonu donoszą pod datą dzisiejszą przez telegraf atlantycki: Senat zatwierdził zawarty z Anglją traktat w przedmiocie naturalizacji i odrzucił umowę co do przekopania między morza Panama. (*Tamże.*)

* **Londyn, 16 (4) kwietnia.** Na dzisiejszem posiedzeniu izby gmin, w dalszym ciągu rozpraw nad bilem dotyczącym kościoła irlandzkiego, poprawka postawiona przez Dizraelego, ażeby kościół irlandzki zachował nadal charakter kościoła panującego, odrzuconą została po długich rozprawach 344 głosami przeciw 123. (*Tamże.*)

* **Aleksandria, 9 kwietnia (28 marca).** Dla wprowadzenia śledztwa co do zamachu, utworzoną została komisja złożona z konsułów: francuzkiego, angielskiego, austriackiego, włoskiego, greckiego i prefekta policji z Kairu. (*Cor. Bür.*)

* **Waszyngton, 16 (4) kwietnia.** Senat zatwierdził wybór Curtina na posła w St. Petersburgu. (*Schles. Z.*)

(Kronika kościelna). Wczoraj doroczny odpust Opieki św. Józefa, będący tytułem kościoła na Krakowskim Przedmieściu wprost ulicy Królewskiej, obchodzony był solennie; takż odpust miał miejsce w kościele św. Józefa Oblubieńca na Krakowskim Przedmieściu; w obu tych kościołach amatorowie wykonali odpowiednie kompozycje kościelne. — W kościele św. Franciszka Serafickiego przy ulicy Zakroczymskiej, rozpoczęła się nowenna z wystawieniem do św. Antoniego padawskiego. — W kaplicy archi-konfraternji literackiej przy kościele katedralnym i metropolitalnym św. Jana podczas wotywy odprawianej przez ks. Kucharskiego, chor miejscowy odśpiewał mszę Kemptera, na graduała „Ojciec nasz” Moniuzki solo tenor; następnie w tymże kościele sumę celebrował ks. prałat Sieklucki, kazanie miał ks. Seroczyński; artyści i chóry konserwatorium muzycznego, przy współdziałaniu artystów opery, pod kierunkiem p. Roźnieckiego wykonali mszę Eiblingera, graduale Mendelsohna, na ofertorium „O salutaris” z nowej mszy Rossiniego—solo alt panna L. amatorka. ♪

(Tydzień handlowy). D. 4 (16) kwietnia. Targi zagraniczne zachowały i w ubiegłym tygodniu charakter swój obojętny, a ceny prawie wszędzie objawiają tendencję ku obniżeniu. Na targu londyńskim ceny pszenicy były niższe, a tylko przy obniżeniu o 1—2 szylingów można było transakcje do skutku doprowadzić. Ceny żyta w Berlinie niezmięły się, a w Gdańsku pszenica obniżyla się o 5 florumów, żyto zaś cokolwiek wyżej było płatone. Na targu naszym dowozy wszelkiego rodzaju ziarna były liczne wodą i drogami i żelazniami, osiś zaś bardzo uszczuplone. *Pszenicy* ceny w ostatnich dniach podniosły się o 45 kop. Płatono w ostatnich dniach za ziarno wyborowe rs. 7 kop. 57 1/2, za dobrej wagi do 250 funt rs. 7 kop. 20—rs. 7 kop. 50, za średnie dobre rs. 6 kop. 90—rs. 7 kop. 20, za średnie zwyczajne rs. 6 kop. 80—rs. 6 kop. 90, ordynaryjne sprzedano dwie partje po rs. 6 kop. 15. *Żyta* dowozy wodą doszły do 5,000 korey. Kupującymi byli liweranci i kupecy z cesarstwa. *Młynarza*

* *Madryt, 15 (3) kwietnia.* Zapewniają z wiarogodnego źródła, że większość postanowiła odroczyć kwestję kandydatury króla aż do zatwierdzenia całej konstytucji. (*Cor Búr.*)

* *Madryt, 16 (4) kwietnia.* Kilkakrotne narady członków większości kortedów doprowadziły do tego rezultatu, że kwestja kandydatury do tronu ma być na teraz zaniechana. Należy przedewszystkiem doprowadzić do końca dzieło konstytucji. Również kwestje dotyczące kolonij mają być odroczone do przyszłego miesiąca, w którym spodziewane jest przybycie deputowanych zamorskich. Ze względu na to, ucie deputowanych zamorskich. Ze względu na to, ucie deputowanych zamorskich. Ze względu na to, ucie deputowanych zamorskich. Ze względu na to, ucie deputowanych zamorskich.

* Według wiadomości z Madrytu z 14-go b. m., ogłoszonych przez pisma francuskie, większość kortedów nie zdecydowała się jeszcze co do wyboru nowej władzy wykonawczej. — W Madrycie ustały w ostatnich czasach wszelkie zgromadzenia ludowe i demonstracje; lecz to, co zyskano w ten sposób pod względem uspokojenia umysłów, nie na wiele się przydało z powodu nieustannych pogłosek niepokojących, które na skutek niepewności panującej w sferach kierujących losami Hiszpanji, wyrastają jak grzyby po deszczu. Dziennik *Siglo* z 11-go b. m. streszcza te pogłoski w następujący sposób: „Od kilku dni obiegają dziwaczne pogłoski, które atoli znajdują pomimo to takich, którzy dają im wiarę i komentują je. Są ludzie, którzy wierzą, iż wysoko postawiona osobistość dąży do jak największą gorliwości do tego, ażeby usposobić armję na korzyść pewnej kandydatury; inni przypisują innej, również wysoko postawionej osobistości ze stanu duchownego, zamiar wywieszenia sztandaru legitymistycznego; inni nareszcie zapewniają, że widzieli, jak pewien generał, złączony ściśle z rządem teraźniejszym, spacerował w porze nocnej, w alejach fontany Castellana, z agentami głównymi Don Carlosa w Madrycie.” — *Correspondencia* wspomina o innej pogłosce, podług której miano wykryć w Madrycie zgromadzenie reakcyjne, które miało na celu zamordowanie trzech generałów będących członkami rządu. — Zdaje się, że i na prowincji wyobraźnia ludu jest niemniej podniecona, albowiem w korespondencji z Grenady do pisma *Ejercito y la armada* powiedziano, że udzielana jest tam żołnierzom rada ażeby wymordowali swych oficerów i stali się sami republikanami. Ten że korespondent zapewnia, że losowanie popisowych w Grenadzie da hasło do powstania. (*Nordd. A. Z.*)

* Agent konsularny Stanów Zjednoczonych w mieście portowym Gibara na wyspie Kubie, który, jak donoszono poprzednio, był z powodu podejrzenia o stosunki z powstańcami aresztowany i przywieziony do Hawany, został obecnie, podług *Ind. belge*, uwolniony na skutek reklamacji konsula jeneralnego Stanów Zjednoczonych. Jak wielce wydarzenie to obeszło rząd Stanów Zjednoczonych, okazuje się ztąd, że na wiadomość o tem uwęzieniu, postanowiono natychmiast posłać kilka okrętów wojennych do Kuby dla wzmocnienia stojącej tam eskadry admirała Hoff'a. Eskadra ta składa się już z siedmiu statków wojennych, mających 58 dział. (*Tamże.*)

* Ciekawe szczegóły o położeniu rzeczy w Hiszpanji podaje korespondencja z Madrytu z 12-go b. m., zamieszczona w *Constitutionnel'u*. W korespondencji tej powiedziano między innymi: „Musi się stać zadrosyć opinii publicznej, dopominającej się o stanowcze zaprowadzenie władzy najwyższej w państwie; także jest przekonanie wszystkich ludzi myślących, którzy życzą sobie utrwalenia nowego trybu rzeczy i którzy zdają sobie sprawę z naglących wymagań obecnego położenia rzeczy. Na nieszczęście, trudności i które nie zdaje się odpowiadać wykniętemu celowi; zbliża się ono za nadto do formy republikańskiej i za małym do formy monarchicznej. Skutkiem tego zastanawiają się tu od kilku dni nad możliwością wyboru jenerała-namiestnika, któryby połączył w swoich rękach wszystkie atrybuty władzy wykonawczej. Naturalnie, że stronnictwo progressistów, które pierwsze powzięło tę myśl, ma przy tem na widoku przedewszystkiem księcia Zwycięstwa (*Espartero*). Zapewniają że ten maż, mający popularność u stronnictwa rewolucyjnych, doznałby w kraju bardzo do-

bręgo przyjęcia, i że ta nowa godność zostałaby mu powierzona na dziesięć lat. Lecz na nieszczęście, projekt ten natrafia w łonie samego rządu na bardzo silny opór. *Serrano* i *Prim*, których przyjaciele są również liczni jak i wpływowi, odrzuciliby wybór marszałka *Espartery*, którego wiek i charakter nie są w stosunku do zbliżających się niebezpieczeństw, dla pokonania których niezbędny jest charakter odznaczający się siłą młodzieńczą, wytrwałością i energią. Nie brak przeto takich ludzi, którzy zalecają marszałka *Prima*, lecz w takim razie czas trwania jego władzy zostałby oznaczony nie na dziesięć, lecz tylko na trzy lata.” Dalej korespondent wykazuje liczne szanse, które marszałek *Prim* ma dla osiągnięcia władzy najwyższej w państwie; nic przeto nie ma w tem dziwnego, że inny korespondent powiada, iż urzeczywistnienie tej kombinacji jest zapewnione.

Austria i Ziemie słowiańskie.

* (Podatek gruntowy. — Kwestja galicyjska. — Sprawy chorwackie). *Wiedeń, 14 kwietnia.* Rozprawy w izbie deputowanych nad reformą podatku gruntowego, czynią szybkie postępy i idą gładziej, niż się tego spodziewały sfery rządowe. Dziś zamknięte zostały rozprawy ogólne w tym przedmiocie i rozpoczęły się niezwłocznie rozprawy szczegółowe, w dotychczasowym zaś przebiegu takowych, tylko paragraf 4-ty dał powód do nieco dłuższego zastanowienia. Frakcja galicyjska wynurzyła mianowicie życzenie, ażeby podczas teraźniejszej jeszcze sesji, maximum przyszłej sumy, jaka ma być osiągnięta z podatku gruntowego, oznaczone zostało na 37 milionów guldów, t. j. w wysokości sumy pobieranej obecnie jako podatek z posiadłości ziemskich, a to dla zapobieżenia na przyszłość niestosunkowemu zwiększeniu tego opodatkowania. Lecz minister skarbu oświadczył, że wniosek frakcji galicyjskiej jest niedopuszczalny, albowiem najpierw dopiero po ukończeniu reformy podatków w ogólności, można będzie przekonać się, jak wysoką powinna być ta część ciężarów państwowych, która przypada na posiadłość ziemską, i powtórnie, zmienne stosunki waluty nie pozwalają na teraz oznaczyć stałą sumę wydatków państwa, albowiem każde pogorszenie waluty, musi ciągnąć za sobą zwiększenie wydatków państwa, ciężar zaś ten, w razie oznaczenia na teraz stałej sumy podatku gruntowego, spadłby na inne klasy ludności płacącej podatki i przyniósłby pożytek samym li tylko właścicielom dóbr ziemskich. Wniosek przeto frakcji galicyjskiej został odrzucony. — Jakkolwiek małe jest to nowe niepowodzenie, pomimo to niewątpliwie ono za pewne na polepszenie usposobienia frakcji galicyjskiej. Ażeby pozostawać ze swymi kolegami, nie należącymi do składu rady państwa, w zupełnej zgodzie w przedmiocie kroków, jakie przedsięwziąć należy podczas rozpraw i po rozprawach nad rezolucją sejmu galicyjskiego w radzie państwa, deputowani galicyjscy wezwali do Wiednia wszystkich członków sejmu galicyjskiego; większa ich część przybyła już tu i bierze z wielką gorliwością udział w naradach frakcji galicyjskiej, zasiadającej w izbie deputowanych. Hasło brzmi jeszcze dotąd w ten sposób, że deputowani galicyjscy mają wyjść niezwłocznie z rady państwa w razie odrzucenia wyż wspomnianej rezolucji; lecz rząd i większość izby deputowanych nie biorą tego postanowienia na serjo i zamierzają porobić deputowanym galicyjskim w najlepszym razie niejaki obietnice na przyszłość. Wkrótce można będzie przekonać się, czy będzie to dostatecznym dla zapobieżenia zerwaniu. — Z tamtej strony Litawy grozi niebezpieczeństwo nowego zajścia pomiędzy Węgrami i Chorwacją. Wiadomo, że ministerstwo węgierskie udzieliło swe przyzwolenie jedynie na część uchwały sejmu chorwackiego w przedmiocie administracji wewnętrznej, podczas gdy odrzuciło kilka punktów, do których chorwaci przywiązują wielką wagę. Skutkiem tego usposobienie chorwatów, które było bardzo zadowolniające od czasu odwiedzin cesarskich, zmieniło się obecnie na gorsze, i jak donosi telegram z Zagrzebia, sejm tameczny postanowił na dzisiejszem posiedzeniu, nie posyłać swych deputowanych na sejm węgierski dopóty, dopóki nie zostaną usankcjonowane pozostałe punkta uchwały sejmu chorwackiego w przedmiocie administracji wewnętrznej. W obec drażliwego położenia, w jakim ministerstwo węgierskie znajduje się względem opozycji na skutek ostatnich wyborów, to nowe sprzeciwianie się powadze gabinetu musi być wielce dla tego ostatniego niepożądanem, i przypuszczać należy, że ministerstwo węgierskie porobi wszelkie możliwe ustępstwa, ażeby utrzymać nadal chociażby tylko pozorną zgodę z chorwatami. W każdym razie, dzisiejsza uchwała sejmu chorwackiego wywrze w najwyższych sferach rządowych austriackich bardzo złe wrażenie, albowiem dowodzi ona jasno, że wszelkie pojednania, które przy-

szły do skutku w ciągu ostatnich kilku lat z takim możem i z tak wielkiem wysileniem, mogą trwać jedynie tak długo, dopóki kaprys jednej lub drugiej strony znajdować będzie w tem upodobanie. (*Nordd. A. Z.*)

* (Ministerstwo. — Izba deputowanych. — Król Wiktor Emanuel). *Wiedeń, 15 kwietnia.* Dziś wieczorem miały odbyć się w komisji konstytucyjnej narady ostateczne w przedmiocie rezolucji sejm galicyjskiego, lecz posiedzenie zostało odroczone, dla tego jak powiadają powodem, że ministerstwo nie porozumiało się jeszcze co do ostatecznego traktowania tej kwestji. Wśród tych okoliczności nie ma się czego dziwić, że obiegają znowu jak najróżnorodniejsze pogłoski o przesileniu ministerjalnem, oraz, że w Galicji, jako w kraju najbliższym interesowanym, zjawia się mnóstwo kombinacji tego rodzaju. Podług telegramów z Wiednia ogłoszonych przez pisma lwowskie, ma nastąpić jakoby zupełny rozkład ministerstwa, *Dr. Giskra*, *hr. Taaffe* i *Dr. Herbst* mieli jakoby podać się do dymisji i *hr. Gołuchowski* został jakoby powołany do zreorganizowania gabinetu na nowych podstawach; podług innych wiadomości obiegających w Galicji, ma być zamianowany gabinet militarny; inne nareszcie wiadomości podają wersje odmienne, tak iż niepewność zaczyna już wywierać wpływ niepomysłny na usposobienie kraju. Przeciwnie zaś pisma półurzędowe wiedeńskie zapewniają z niezachwianym spokojem, że wszelkie wiadomości o zmianach w ministerstwie są całkiem bezzasadne. Pisma ministerjalne oświadczają także, że całkiem zmyślona jest wiadomość podana przez jedno z pism trjesteńskich, jakoby generał *Möring*, teraźniejszy namiestnik w *Trjeście*, który posyłany był niedawno w misji nadzwyczajnej do dworu króla *Wiktor Emanuel*, miał być przeznaczony na prezesa ministerstwa przedlitawskiego. Zdaje się rzeczywiście, że najwyższe sfery rządowe nie mają bynajmniej chęci zaprowadzania zmian w teraźniejszym składzie ministerstwa przed nową sesją parlamentarną, t. j. przed końcem czerwca lub początkiem lipca r. b. Nawet wyjście deputowanych galicyjskich z rady państwa nie zdołałoby wpłynąć na zmianę tego postanowienia, albowiem ewentualność ta przypadłaby prawie jednocześnie z zamknięciem posiedzeń rady państwa, a zatem utraciłaby większą część swego znaczenia praktycznego. — Izba deputowanych załatwi się w ciągu dwóch lub trzech następnych posiedzeń z kwestją reformy podatku gruntowego, albowiem pozostałe jeszcze do roztrząśnięcia paragrafy nie mają wielkiej doniosłości i rozprawy nad nimi nie przedstawiają żadnych trudności. — Pogłoska o zamiarze króla *Wiktor Emanuel* widzenia się z cesarzem *Franciszkiem Józefem*, szerzona jest obecnie w innej formie. Podług nowej wersji, król włoski ma się udać wkrótce do Pragi dla widzenia się z cesarzem *Ferdynandem*, którego małżonka jest, jak wiadomo, siostrą króla *Karola Alberta sardyńskiego*, a zatem ciotką rodzoną króla *Wiktor Emanuel*; w powrocie z Pragi, król włoski ma być powitany w Wiedniu przez cesarza *Franciszka Józefa*, który ma oddać w jesieni tę wizytę we *Florencji*. Pisma czeskie zapewniają, że w *Hradzynie* przygotowują już apartament dla dostojnego gościa. (*Nordd. A. Z.*)

Francja.

* (Układy z Belgją). *La Fr.* z dnia 15 kwietnia pisze: *P. Frère-Orban* ma odbyć dziś naradę z ministrem stanu. Jak to już wczoraj mówiliśmy, projekt ułożony przez ministra belgijskiego może tylko służyć za punkt wyjścia do narad, gdyż osnowa jego nie może być przyjętą w żaden sposób przez rząd francuski. *P. Frère-Orban* pozostał jak się zdaje pod wrażeniem prawa z 23 lutego, jakoby eksploatacja linii belgijskiej przez kompanję francuską zagrażała autonomji Belgji, chociaż obecnie cztery linje eksploatowane są przez kompanję wschodnią, bez upatrywania w tem w *Brukseli* jakiegokolwiek niebezpieczeństwa. Obecnie to nie przyczyni się do ułatwienia umowy, którą oba rządy postanowiły zawrzeć za wspólną zgodą; umowa ta ma przebież na celu usunąć wszelki cień nieufności pomiędzy Francją i Belgją, a nie uswiecać przez wyjątkowe rozporządzenia pewnego rodzaju podejrzliwości. Niepodobna, ażeby uwaga ta nie przeniknęła wzniosłego umysłu *p. Frère-Orban*, i nie skłoniła go do zmiany wyłuszczonego w jego propozycjach poglądu na rzeczy, które obecnie są przedmiotem rewagi rządu francuskiego. — *La Patr.* zaś w tym samym przedmiocie pisze: Wiadomości ogłoszone wczoraj przez nas o ukończonej pracy przez *p. Frère-Orban*, potwierdzają się dziś w zupełności. Możemy dodać jeszcze do ogólnych wiadomości niektóre nowe szczegóły. Od początku wejścia kompanij belgijskich w stosunki z kompanją wschodniofrancuską badano zaraz różne systemy, jakieby mogły dać się zastosować, i uznano za wspólną zgodą, że

